OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
LsN Jyrki Jauhiainen

16.4.2021

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 53/2020 vp – lakivaliokunnan asiantuntijakuuleminen 16.4.2020 – yhteenveto ja arvio kirjallisista lausunnoista ja muusta valiokunnassa käydystä keskustelusta

Oikeusministeriö lausuu vastineena lakivaliokunnan kuulemien asiantuntijoiden huomautusten ja valiokunnassa käydyn keskustelun johdosta seuraavan.

Professori Heikki Halilan mielestä HE:n perustelujen lausuma yhdenvertaisuusperiaatteen huomioon ottamisesta valtuutuksen käytön edellytysten määrittelyssä voi herättää aiheetonta hämmennystä siitä, millaisia ehtoja voidaan valtuutukselle asettaa. Tässä on sitä paitsi puhuttu yhdenvertaisuusperiaatteesta kertomatta, että vain olennainen yhdenvertaisuuden loukkaaminen johtaa pätemättömyyteen (siis mitättömyyteen). Halilan mukaan perusteluissa mainittu hyväksyttävä esimerkki siitä, että valtakirjan saaneen on oltava puolueen perusjärjestön jäsen, on hyvä. Toinen hyvä esimerkki on se, että valtakirjan voi antaa vain toiselle yhdistyksen jäsenelle.

> **Arvio:** Ehdotus perusteluineen vastaa ensimmäistä väliaikaista lakia (290/2020) koskevassa lakivaliokunnan lausunnosta (LaVL 2/2020 vp) ilmenevää valiokunnan kantaa. Yhdenvertaisuusperiaatteen soveltaminen ja merkitys ei rajoitu tilanteisiin, joissa päätös on yhdenvertaisuuden olennaisen loukkauksen perusteella mitätön. Halilan mainitsema toinen esimerkkitapaus sisältyy HE:n perusteluissa ja aiemmassa lakivaliokunnan lausunnossa mainittuun esimerkkiin. Ei ole tarpeen muuttaa eikä täydentää perusteluita.

Halila pitää luontevana ja asianmukaisena sitä, että digiavustajaa voidaan käyttää etäosallistumisessa, vaikka siitä ei ole säännöksiä laissa eikä siitä hänen havaintojensa mukaan liioin ole määräyksiä äänestys- ja vaalijärjestyksissä.

> **Arvio:** Kommentti vastaa esityksen perusteluissa ja lakivaliokunnan edellä mainitussa aiemmassa lausunnossa esitettyä. Ei ole tarpeen muuttaa eikä täydentää perusteluita.

Väliaikaisen lain voimassaolon kesto. Nyt käsiteltävä lakiesitys ei perustu poikkeusolojen sääntelyyn. Käsiteltävänä olevalla lakiesityksellä lisätään jäsenten ja osakkaiden osallistumismahdollisuuksia. Mahdollisuus kokousten lykkäämiseen syyskuun loppuun 2021 perustuu terveydensuojelutarpeisiin. Etäosallistumista ja asiamiehen käyttöä helpottavien poikkeusten soveltamisen jatkaminen kesäkuun 2022 loppuun on tarpeen yhteisöjen kokousten häiriöttömän järjestämisen varmistamiseksi. Isoissa yhdistyksissä ja muissa yhteisöissä kokouskutsuaika voi olla useita kuukausia ja kokousvalmistelut alkavat kuukausia ennen kutsun lähettämistä. Tästä seuraa, että osassa yhteisöistä kevään 2022 kokousten valmistelu alkaa jo syksyllä 2021.

> **Arvio:** Laajalla ja avoimella lausuntokierroksella kaikki lausunnonantajat kannattivat kokousten lykkäysmahdollisuutta syyskuun 2021 loppuun ja väliaikaisen lain voimassaolon jatkamista kesäkuun loppuun 2022 (Lauri Tarasti kannatti voimassaoloa joulukuun 2021 loppuun). Ei ole perustetta muuttaa ehdotettua lain voimassaoloaikaa. Etäosallistumista helpottava ja verkkokokoukset mahdollistava ehdotus pysyväksi lainsäädännöksi valmistellaan annettavaksi mahdollisimman aikaisin kevätistuntokaudella 2022.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Kasarmikatu 25 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi